

Sygn. akt: III AUa 258/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Lucyna Guderska

Sędziowie: SSA Jacek Zajączkowski (spr.)

SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Protokolant: st.sekr.sądowy Kamila Tomasik

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2013 r. w Łodzi

sprawy **S. O.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o wysokość świadczenia,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 17 grudnia 2012 r., sygn. akt: VIII U 3006/12,

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 258/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 maja 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał S. O. prawo do emerytury na podstawie ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z FUS oraz rozporządzenia Rady WE 883/04 z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów (...) Dz.Urz. UE L 166 z 2004 roku ze zm., od dnia 7 września 2011 roku, to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego emeryturę w wysokości proporcjonalnej.

Od powyższej decyzji S. O. odwołał się w dniu 29 czerwca 2012 roku wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury z ustawodawstwa włoskiego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z 17 grudnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że: S. O. urodził się w dniu (...)roku.

W dniu 5 października 2009 roku ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie prawa do świadczenia emerytalnego.

Decyzją z dnia 10 maja 2010 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał S. O. prawo do emerytury wcześniejszej na podstawie ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z FUS, od dnia 1 października 2009 roku, to jest od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek emeryturę w wysokości pełnej jako świadczenie korzystniejsze. Do wyliczenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto podstawę wymiaru renty. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił 27 lat i 1 miesiąc okresów składkowych, to jest 325 miesięcy oraz 11 miesięcy okresów nieskładkowych. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 90,51 %, zaś wysokość miesięczna świadczenia została ustalona na kwotę 1522,60 złotych brutto.

W dniu 23 września 2011 roku S. O. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury przysługującej po osiągnięciu wieku 65 lat.

Decyzją z dnia 14 maja 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z FUS oraz rozporządzenia Rady WE 883/04 z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów (...) Dz.Urz. UE L 166 z 2004 roku ze zm. przyznał S. O. prawo do emerytury w wysokości pełnej jako świadczenie korzystniejsze, od dnia 7 września 2011 roku, to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego. Organ rentowy podkreślił, że brak podstaw do ustalenia części socjalnej emerytury w wysokości 24 % kwoty bazowej obowiązującej w dniu 7 września 2011 roku w myśl zasad wynikających z art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej, gdyż po nabyciu prawa do emerytury wcześniejszej to jest po dniu 1 października 2009 roku nie podlegał on co najmniej 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu. Do wyliczenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił 29 lat i 11 miesięcy okresów składkowych oraz 11 miesięcy okresów nieskładkowych. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 92,48 %, zaś wysokość miesięczna świadczenia została ustalona na kwotę 1684,09 złotych brutto. Emeryturę ustalono według proporcji 336 miesięcy pracy w Polsce do 370 miesięcy łącznej pracy z uwagi na ubezpieczenie za granicą, to jest w kwocie 1593,81 zł. (decyzja k. 225 - 224 akt ZUS) Następnie zaskarżoną decyzją z dnia 14 maja 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał S. O. prawo do emerytury na podstawie ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z FUS oraz rozporządzenia Rady WE 883/04 z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów (...) Dz.Urz. UE L 166 z 2004 roku ze zm., od dnia 7 września 2011 roku, to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego emeryturę w wysokości proporcjonalnej. Organ rentowy podkreślił, że brak podstaw do ustalenia części socjalnej emerytury w wysokości 24 % kwoty bazowej obowiązującej w dniu 7 września 2011 roku w myśl zasad wynikających z art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej, gdyż po nabyciu prawa do emerytury wcześniejszej to jest po dniu 1 października 2009 roku nie podlegał on co najmniej 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu. Następnie świadczenie w kwocie ustalonej niniejszą decyzją zostało zawieszona, z uwagi na fakt, że ubezpieczonemu przysługuje świadczenie w pełnej korzystniejszej wysokości. Do wyliczenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił 29 lat i 11 miesięcy okresów składkowych oraz 11 miesięcy okresów nieskładkowych. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 92,48 %, zaś wysokość miesięczna świadczenia została ustalona na kwotę 1684,09 złotych brutto. Emeryturę ustalono według proporcji 336 miesięcy pracy w Polsce do 370 miesięcy łącznej pracy z uwagi na ubezpieczenie za granicą, to jest w kwocie 1593,81 zł. (decyzja k. 225 - 224 akt ZUS)

W dniu 28 lutego 2012 roku organ rentowy przekazał do włoskiej instytucji ubezpieczeniowej wniosek S. O. o świadczenie emerytalne z ustawodawstwa włoskiego.

W piśmie z dnia 16 kwietnia 2012 roku włoska instytucja ubezpieczeniowa wskazała, że wniosek S. O. o przyznanie emerytury nie mógł zostać pozytywnie rozpatrzony mimo spełnienia na dzień jego złożenia wymagań do uzyskania emerytury, gdyż w stosunku do ubezpieczonego zachodzą przesłanki zgodnie z którymi musi upłynąć 12 miesięcy od

spełnienia tych wymogów, aby nabyć prawa do uzyskania świadczenia. W związku z powyższym organ włoski wniósł o ponowne złożenie wniosku w miesiącu wrześniu 2012 roku.

Pismem z dnia 25 lipca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował wnioskodawcę o zasadach składania odwołania od decyzji włoskiej instytucji ubezpieczeniowej.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy, powołując się na treść art. 95 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 roku (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm) oraz art. 50 ust. 2, 52 ust. 1 i 59 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U UE L 2004 nr 166), uznał odwołanie S. O. za bezzasadne.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że wnioskodawca spełnił warunki do uzyskania świadczenia zgodnie z polskim ustawodawstwem. Jednocześnie z pisma włoskiej instytucji ubezpieczeniowej z dnia 16 kwietnia 2012 roku wynika, że wniosek S. O. o przyznanie emerytury nie został pozytywnie rozpatrzony i wnioskodawca został zobligowany do złożenia ponownego wniosku w miesiącu wrześniu 2012 roku. Do chwili obecnej ubezpieczony nie złożył przedmiotowego wniosku.

Dalej Sąd pierwszej instancji podniósł, że na podstawie art. 52 ust. 1b cytowanego wyżej rozporządzenia polski organ rentowy ustalając zaskarżoną decyzją rzeczywistą kwotę świadczenia proporcjonalnego wnioskodawcy, zastosował do kwoty teoretycznej (kwota która jest równa świadczeniu, o które wnioskodawca mógłby się ubiegać, gdyby wszystkie okresy ubezpieczenia, ukończone z uwzględnieniem ustawodawstwa polskiego i włoskiego zostały ukończone na podstawie ustawodawstwa polskiego) stosunek długości okresów ukończonych na podstawie ustawodawstwa polskiego do całkowitej długości okresów ubezpieczenia, ukończonych na podstawie ustawodawstwa polskiego i włoskiego.

W tym stanie rzeczy rzeczywista kwota świadczenia emerytalnego wnioskodawcy jako kwota świadczenia proporcjonalnego nie stanowi kwoty równej świadczeniu z wszystkich okresów ubezpieczenia ukończonych z uwzględnieniem ustawodawstwa polskiego i włoskiego. W przypadku świadczenia proporcjonalnego bowiem nie otrzymuje się świadczenia w pełnej wysokości, jaka wynikałaby z uwzględnienia okresów ubezpieczenia za granicą, lecz jedynie odpowiednią jego część, wynikającą z liczby lat przepracowanych w kraju. Ustalona w taki sposób kwota świadczenia proporcjonalnego została zawieszona z uwagi na fakt, że emerytura przyznana wnioskodawcy wyłącznie w oparciu o polskie ustawodawstwo i uwzględniająca wyłącznie polskie okresy ubezpieczenia okazała się korzystniejsza.

Sąd Okręgowy podkreślił, że wnioskodawca nie podniósł wobec zaskarżonej decyzji żadnych zarzutów merytorycznych stanowiących podstawę do jej zakwestionowania, a odnoszących się do wyliczeń wysokości świadczenia przyjętych przez ZUS.

W ocenie Sądu pierwszej instancji podstawa do ponownego obliczenia wysokości świadczenia emerytalnego S. O. zaistnieje dopiero wówczas, gdy włoska instytucja ubezpieczeniowa przyzna wnioskodawcy prawo do świadczenia emerytalnego. Wtedy zliczenie świadczeń proporcjonalnych z ubezpieczenia polskiego i włoskiego może okazać się być wyższe od świadczenia obliczonego tylko z ubezpieczenia polskiego, powodując wypłatę wyższej emerytury.

Mając na względzie wskazane okoliczności Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawcy, jako niezasadne.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżył S. O. apelacją w całości wnosząc o jego zmianę i przyznanie prawa do włoskiej emerytury. Apelujący podniósł, że w jego ocenie emerytura przyznana z ustawodawstwa polskiego jest zaniżona. Nadto wniósł o przyznanie dodatku pielęgnacyjnego.

Sąd Apelacyjny ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 18 stycznia 2013 roku włoska instytucja ubezpieczeniowa przyznała S. O. prawo do emerytury z włoskiego ustawodawstwa. Ubezpieczony złożył odwołanie od powyższej decyzji (okazana na rozprawie w dniu 5 listopada 2013 roku kserokopia tłumaczenia poświadczonego z języka włoskiego decyzji (...) z 18.01.2013 r. o przyznaniu emerytury – k. 91 verte).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja S. O. nie odnosi skutku.

Apelujący w niniejszej sprawie domaga się przyznania prawa do emerytury z włoskiego ustawodawstwa.

Należy zwrócić uwagę skarżącemu, że odwołanie od decyzji organu rentowego pełni rolę pozwu, a tym samym zakres kognicji sądu wyznacza treść zaskarżonej decyzji. Powyższy pogląd jest ugruntowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który przykładowo w wyroku z 9 września 2010 roku, sygn. akt II UK 84/10, LEX nr 661518 uznał, że przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego ogranicza się do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a między stronami spornych; poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć. Przed sądem wnioskodawca może żądać jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją, natomiast nie może żądać czegoś, o czym organ rentowy nie decydował. Z tego względu odwołanie wnoszone od decyzji organu ubezpieczeń społecznych nie ma charakteru samodzielnego żądania, a jeżeli takie zostanie zgłoszone, sąd nie może go rozpoznać, lecz zobowiązany jest postąpić zgodnie z art. 477¹⁰ § 2 k.p.c.

Ubezpieczony odwołał się od decyzji organu rentowego z 14 maja 2012 roku, którą to decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał mu od 7 września 2011 roku, to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego, prawo do emerytury proporcjonalnej. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę wyżej wymienionego świadczenia podnosząc, że ubezpieczonemu przysługuje świadczenie w pełnej, korzystniejszej wysokości.

Z powyższego wynika, że zaskarżona decyzja nie dotyczyła kwestii wypłaty emerytury z włoskiego ustawodawstwa, jak również kwestia ta nie była przedmiotem postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Niemniej jednak apelujący przyznał, że otrzymał już decyzję o przyznaniu emerytury z ustawodawstwa włoskiego, przy czym uznał, że jest ona zaniżona wobec czego złożył od niej odwołanie. Tym samym należy uznać, że roszczenie S. O. o przyznanie emerytury z włoskiej instytucji ubezpieczeniowej zostało zaspokojone. Natomiast kwestia wysokości tego świadczenia jest przedmiotem innego postępowania wobec zaskarżenia decyzji z 18 stycznia 2013 roku. Podobnie rzecz się ma odnośnie dodatku pielęgnacyjnego, który został apelującemu odebrany decyzją ZUS z dnia 1 marca 2013 roku, a zatem już po wydaniu decyzji będącej przedmiotem niniejszego postępowania.

Rację ma Sąd pierwszej instancji, że brak jest podstaw do zakwestionowania prawidłowości wyliczenia przez organ rentowy wysokości świadczenia emerytalnego wnioskodawcy. Trafnie zauważył Sąd Okręgowy, że apelujący nie sformułował wobec zaskarżonej decyzji żadnych merytorycznych zarzutów podnosząc jedynie, że w jego opinii, wysokość świadczenia jest zaniżona. Organ rentowy ustalając zaskarżoną decyzją rzeczywistą kwotę świadczenia proporcjonalnego wnioskodawcy, zastosował do kwoty teoretycznej stosunek długości okresów ukończonych na podstawie ustawodawstwa polskiego do całkowitej długości okresów ubezpieczenia ukończonych na podstawie ustawodawstwa polskiego i włoskiego zgodnie z art. 52 ust. 1b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U UE L 2004 nr 166). W tym stanie rzeczy rzeczywista kwota świadczenia emerytalnego wnioskodawcy jako kwota świadczenia proporcjonalnego nie stanowi kwoty równej świadczeniu z wszystkich okresów ubezpieczenia ukończonych z uwzględnieniem ustawodawstwa polskiego i włoskiego. W przypadku świadczenia proporcjonalnego bowiem nie otrzymuje się świadczenia w pełnej wysokości, jaka wynikałaby z uwzględnienia okresów ubezpieczenia za granicą, lecz jedynie odpowiednią jego część, wynikającą z liczby lat przepracowanych w kraju. Ustalona w taki sposób kwota świadczenia proporcjonalnego została zawieszona z uwagi na fakt, że emerytura przyznana wnioskodawcy wyłącznie w oparciu o polskie ustawodawstwo i uwzględniająca wyłącznie polskie okresy ubezpieczenia

okazała się korzystniejsza. Sąd Apelacyjny w Łodzi podziela zaprezentowane wyżej stanowisko Sądu Okręgowego. Emerytura przyznana S. O. wyłącznie w oparciu o polskie ustawodawstwo okazała się korzystniejsza od emerytury proporcjonalnej, której wypłatę ZUS zasadnie zawiesił.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny w Łodzi, działając na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację jako bezzasadną.